Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT
DÉPOT LÉGAL

NĂM THỨ 11 — SỐ 1118 — 丁亥年八月廿一日 — NGÀY THỨ BẢY 25 SEPTEMBRE 1937

GIÁ BÁO: MỖI SỐ 0$05
TRONG NƯỚC: Một năm 6$00 — Sáu tháng 3.10 — Ba tháng 1.60
PHÁP VÀ THUỘC-ĐỊA PHÁP: Một năm 7$00 — Sáu tháng 3$50
NGOẠI QUỐC: Một năm 11$00 — Sáu tháng 6$00
Mua báo, và đăng quảng-cáo xin trả tiền trước.

TIẾNG-DÂN

Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút: HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY
Số 123, đường Đông-Ba, HUẾ
Điện-thoại số 62 — Dánh giây thép: TIENGDAN HUE
Quản-lý: TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Đạo trời không riêng ai, chỉ giúp kẻ mạnh.
(Khương-hữu-Vỹ)

QUANH CUỘC TRUNG-NHẬT CHIẾN-TRANH

LỜI TUYÊN-NGÔN CỦA CÁC GIÁO-THỌ ĐẠI-HỌC BẮC-KINH

Trên lịch sử tấn hóa của loài người, chiến tranh cùng đi kèm với cuộc sanh hoạt không thời đại nào không có. Nhưng trên sử chiến tranh, về thời đại xưa, có chú trọng về phần nghĩa lý nhân tâm hơn là võ lực. Bởi vậy nên vua Vũ Vương nhà Châu, chỉ 3.000 quân mà đuổi quân vua Trụ hàng vạn hàng ức; Trần Thiệp chỉ bọn dân xâu cầm cây vác cuốc mà đánh đổ nhà Tần; ba tấc lưỡi của Lịch Sinh (đời Hán) hạ được 70 thành nước Tề; một lời nói của Ngụy Trưng (đời Đường) hơn sức mười vạn quân v. v.. Xem những câu danh ngôn:

«Việc binh, lý thẳng là mạnh, lý vạy là già» 兵以理为壮 曲则老. cũng «không đánh mà khiến người khuất phục» 不战而屈人兵, đã thành như thước ngọc khuôn vàng trong quân luật phương đông.

Trái lại, ở đời chiến tranh khoa học nầy thì lý phải dẹp lại một xó mà chỉ dùng võ lực để đua trổng mái, hễ võ lực mạnh thì hơn, võ lực hèn thì thua, cái công lệ «mạnh được yếu thua» chẳng lưa cái chỗ hở nào cho cái «lý» kia đứng chưn được cả. Quanh cuộc Trung Nhật đây cũng không ngoài cái công lệ thiên diễn đó.

Như lời tuyên ngôn của Tưởng giới Thạch đã đăng một số trước: «Chúng ta không muốn chiến tranh, song đã đến cửa-ải «sống chết cuối cùng» không chỗ nhịn được nữa, phải đứng dậy mà tự vệ..». Sau cuộc xung đột ở Lư câu phát sanh, các giáo thọ đại học Bắc kinh cũng có lời tuyên ngôn:

«Dân tộc Trung hoa rất yêu hòa bình, ở đời Chu, Tần, tiên triết đã đề xướng những thuyết «phi chiến», «nhỉ binh» mấy ngàn năm nay, đối với nước láng diềng, nếu không có dã tâm sinh hàng xâm lấn đến mình, thì vẫn đối đãi bằng cách lễ nghĩa thành tín, không khi nào dùng đến binh lực. Đó là sự thực trên lịch sử Trung hoa, thế giới đều biết.

«Nay người Nhật từ năm 1931 lại đây, xâm chiếm 4 tỉnh Đông Bắc, tạo thành nước Ngụy Mãn, cướp Du quan, vào Trường thành, dùng võ lực can thiệp đến nội chánh, nào phá hoại quan thuế, nào dung dưỡng Hán gian, nào dồn quân và thao diễn vào lãnh thổ Trung quốc, toàn là việc phi lý trái phép trên quốc tế, mà nước văn minh ngày nay không ai thèm làm....

«Đối với cách bạo hoạnh ngang ngược như thế, chúng ta, về lập trường quốc gia, không thể nhịn chịu, mà về lập trường nhân đạo và chính nghĩa, cũng không thể ngồi xem. Hy vọng hòa bình đã đến chỗ tuyệt vọng, thì trách nhiệm về quốc gia, gốc theo chánh sách «tự tồn cọng tồn»; nếu kẻ thủ-họa phá hoại cuộc hòa bình Á đông mà không biết tự hối thì dầu hy sanh cả thảy, chúng ta cũng để kháng cho đến cùng. Toàn thể giới những ai có lý tánh sẽ biểu đồng tình với chúng ta...»

Đấy, như theo thời đại xưa thì cái lý của người Trung hoa ngay thẳng biết bao! Ấy vậy mà Bắc bình cứ bị mất, cuộc Sát Kỳ tự trị cứ xuất hiện, Sán đầu, Thanh đảo, Thượng hải, Hán khẩu, đâu đâu cũng có đạn quân Nhật phá hoại tan tành, làm cho người Trung hoa ứng phó không kịp vuốt mặt!

Theo một nhà binh gia nước ngoài quan sát cuộc Trung-Nhật, có nói:

«Về mặt quân sự tinh nhuệ thì Hoa kém Nhật xa, song về mặt kinh tế cấp dưỡng thì Nhật kém Hoa, vì tài chánh Nhật đương giữa khoảng nguy ngập».

Tưởng nên thêm một đều nữa là: Hiện cuộc Trung Nhật xung đột nầy, nhân dân Trung hoa có lòng công phẫn nhiều, hy vọng của Trung hoa ở 2 đều trên, là tài chánh với nhân tâm, chớ chẳng có «lý» gì hết. Nhưng đều hy vọng đó, có bị võ lực cuốn đi chăng.

X.

VĂN VẮN

Thời sự cảm tác

I

Sống đời tranh cạnh nghi mà kinh,
Đại bác xe tăng dễ dựt mình!
Kìa đất Tây-ban trường cá thịt,
Nầy miền Trung-quốc cuộc đao binh.
Hại phi-chiến hóa làm khiêu chiến,
Kiến Thái-bình, tuôn sóng bất bình.
Khoa học giết nhau trời có biết?
Tội gì đây đọa kiếp sanh linh!

II

Thế hệ hai mươi thế hệ nào?
Tuồng đời thay đổi những ra sao?
Đêm mấy Trung hải tuôn máu chảy,
Lớp sóng Bình-dương nổi ngọn cao.
Thao được, nước cờ đương lỡ dở,
Mạnh hèo, tấn tịch tiếm lao xao.
Lên tro kiếp ấy đâu là hạn,
Phi chiến hòa bình chọc tiếng rao!

X.
(Độc giả ở Vinh)

CHUYỆN ĐỜI

Cũng là sức mạnh của tiền bạc

Người ta nói «choáng kim hồn thổ tàng», nghĩa là vàng làm đen lòng người. nhưng theo thường đời đã dùng thì kim tiền không chỉ đen lòng mà thôi. có kẻ đem tánh mạng đổi lấy kim tiền nữa kia.

Về trận Trung-Nhật đánh nhau ở Tăng hộ trên tháng nay, người Nhật phá tan nào: lại tóc lảnh sự Nga xui dân làm dấu hiệu cho máy bay Tàu làm mục tiêu mà thả bom xuống chiến hạm Nhật, nào chiếc tàu ngoại quốc nọ có treo lá cờ mà khi xếp góc nầy khi xếp góc kia, cho máy bay Tàu biết chỗ quân Nhật đặt đồ bắn xuống. Người Nhật phá nhau thế, ai cũng cho là đều nghịch cả lẽ, nhưng nào ngờ đâu chính là cái cớ «gà đẻ gà cục tác» vì người Nhật chính để dùng cách ấy, nên trở lại nghi cho bên địch cũng làm như mình.

Vài ở hàm kinh, có một hiệu buôn bán bài, giấy, mực.... ở ngoài cửa hiệu ấy, có treo một cái bài máy làm mầu cáo bạch, dài hơn 20 thước, ngang kinh hơn 1 thước. Lúc đầu ai thấy cũng tưởng là tấm cáo bạch thường như các hóa phẩm khác, nên không ai để ý làm lạ. Nhưng sau đó mấy hôm, có đều khiến cho nhiều người phải chú ý là cây bài máy ấy mỗi lần lại thấy chỉ về một phương hướng;... đầu đăng lạ ấy, các nhà trinh thám phải để ý đó mới rồi trình với nhà đương cuộc.

Lập tức có nghiêm lịnh cho sở trinh thám đều mới hiệu buôn ấy, quả nhiên bắt được giấy mà có dấu hiệu lạ lùng, rồi khám tỉ mỉ hiệu ấy thì thấy có 1 tấm ngân phiếu 1,000 đồng do 1 người Nhật gởi, người có tên lảnh ngân phiếu ấy, tên là Hoàng thu Nhạc.

Thấy vậy, nhà chức trách mới tới nơi nhà Hoàng thu Nhạc, thì bắt được một cái trấp nhỏ trong có 2 cái ngân phiếu của người Nhật gởi 50 vạn đồng, lại còn một bản hợp đồng mỗi tháng cấp 2 vạn đồng nữa.

Tang chứng thông Nhật đã rành rành, nhà đương cuộc lập tức đem Hoàng thu Nhạc ra tòa án quân sự tra xét. Sau cuộc nghiêm tra đàng đến kinh sự độc-đa mà y vẫn không chịu nhận. Sau cùng có 2 chưu, đem quá, y mới thú thực ăn tiền đút của người Nhật, lấy cắp những giấy mà quan trọng đem bán. (Hoàng là chưu bì thư trong viện Hành chánh, lợi dụng chức ấy mà bợ được đồ bí mật). Còn, cây bài máy quảng cáo kia tức là làm dấu hiệu, chỉ nơi cho máy bay Nhật làm mục tiêu mà ném bom đánh phá. Khám trong mình y lại còn có máy vô tuyến điện nhỏ nữa để thu tin tức người.

Tòa xét định thực, liền đưa ra bắn ngay.

Đọc cái tin trên, ta thấy cái sức kim tiền cám dỗ lòng người là thế nào! Một chức bì thư trong viện Hành chánh, danh vị và lương bổng không phải là nhỏ, mà còn tham món tiền to của người Nhật đến đem bán cả chức phận, bán cả danh dự, bán cả cái nước, cho đến tánh mạng của mình cũng bán nốt!

Không rõ sau y chết rồi, có mang số bạc chăng đem xuống dưới âm phủ mà mua chăng?

Chương-mai

Giá giấy lên cao!

Giá giấy, vật liệu cả hàng nhật dụng đều tăng lên một cách không ngờ, nhà báo và nhà in văn chung cái cảnh đời sống mắt mỏ ấy. Vậy xin qui ngài nhớ cái nghĩa vụ người độc giả mà gởi tiền thiếu và gởi đúng hạn cho, cảm ơn. T. D

Bớt một món tiêu, nhịn một miếng ăn mà cứu được một người cùng khổ vì nạn lụt, kẻ từ tâm hẳn vui lòng!

Ai là người từ thiện!

Trước kẻ bị nạn, ai nỡ sung sướng riêng một mình!

LỜI KÊU CỦA DÂN LÀM CÔNG Ở ĐẬP DUY-LỘC VỀ VIỆC TIỀN CÔNG CHƯA TRẢ ĐỦ

Bài dưới nầy các dân đập đập kêu về tiền công còn thiếu, mong nhà chức trách lưu ý. Vì làm công mỗi ngày vài cắc bạc, nay bị mất, thật tội nghiệp.

L. T. S.

Chúng tôi dân làm đập Duy lộc, ở tổng Mậu hòa, phủ Duy xuyên (Quảng nam) xin quan trên xét việc khổ tức sau nầy:

Về việc tiền công nầy, ngày 4-8 37, chúng tôi có đơn kêu quan Sứ Faifo, nhờ ngài can thiệp (làm phu dưới tay thầu khoán Phạm duy Hàn, ông nầy làm không xong, bị thải), nay quan Phủ Duy-xuyên đã trả cho dân chúng tôi được 1/4, còn thiếu lại 194$36.

Chúng tôi đã có đơn kêu Tòa, Tỉnh, mong quan trên thương đến dân nghèo mà sức trả số tiền thiếu ấy cho dân chúng tôi. Vì quan trên cũng hiểu rằng cái công mồi hôi nước mắt của dân, trong lúc cơm cao gạo kém nầy là thế nào.

Mong thay!

Ng. Cẩn, Ng. Tích, Phạm Long đều chỉ thay mặt cho 70 dân

Tình-thế Âu-châu cũng rối beng!

(HỘI-NGHỊ ĐỊA-TRUNG-HẢI)

Gần vài tháng nay, nhân cuộc Trung Nhật chiến tranh, ngọn lửa binh đao, đám mây bom đạn, gần bên cạnh xứ ta, nên phần đông người mình — báo chí cũng vậy — đều chăm mắt về tin tức Á đông nầy mà ít ai để ý đến cuộc diện Âu châu, tưởng đâu bên trời tây được yên lặng. Nhưng không, hiện bên Âu châu cũng nhiều việc rắc rối, ngoài cuộc nội chiến Tây ban nha, lại có việc «giặc biển vô danh» ở Địa trung hải, làm cho cuộc thế khẩn trương một cách rất nghiêm trọng, có lẽ vì thế mà Anh Pháp đương chăm đối phó cuộc Âu châu nên tha hồ cho người Nhật tung hoành bên nầy chăng.

Theo tin báo ngoài gần đây thì nhân ở miền Địa Trung hải có xuất hiện «tàu giặc», thường bắn chìm tàu các nước qua lại đó. Anh Pháp đương định cuộc «Địa trung hải hội nghị», Nga Ý có chịu bắt hòa, vì những tấn kịch xảy ra như dưới:

Paris 31-8-37. — Ngày 30-8 một chiếc thương thuyền Tô nga ở A nhĩ nhiệt (thuộc Pháp ở Phi châu), lìa bờ biển độ 120 giặm Anh, thì bị một chiếc tàu ngầm (tiềm thủy đỉnh) không biết tàu nước nào bắn chìm, 3 người thủy thủ và 3 người dân bà nhờ chiếc ghe chài vớt được khỏi chết.

Luân đôn 1-9. — Buổi sớm nay chiếc khu trục hạm nước Anh hiệu «Cáp phúc» (theo dịch âm) ở biển Tây ban nha bị một chiếc tàu ngầm cũng không biết tàu nước nào, vây đánh, may thoát được.

Luân đôn 2-9. — Hồi 3 giờ sớm, chiếc thuyền chở dầu của Anh hiệu «Qua đức phu nhĩ» ở biển Tây ban nha, bị ngư lôi bắn chìm, thủy thủ 1 người chết, 6 người bị thương.

Thổ nhĩ kỳ 3 9. — Chiếc thuyền buôn hiện Hoa nhật của nước Thổ ở Hắc hải, bị chiếc tàu ngầm cũng không biết tàu nước nào bắn chìm.

Nhã điển (Athènes) 3-9. — Chiếc thương thuyền Nga «Mạc lợp cao nhĩ ái phu» ngày 2-9 ở trong biển Hy lạp, bị chiếc tàu ngầm vô danh bắn chìm, 1 thủy thủ chết.

Luân đôn 3 9. — Một chiếc tàu Anh hiệu «Ty gia tô», bị chiếc tàu ngầm nước nào triệt đánh, nhưng thoát được.

Lại 1 chiếc hiệu «Cáp ba» cũng bị chiếc chiến hạm nước nào bắn ngư lôi mà may không trúng.

Anh Pháp và các nước đối với cuộc khủng bố «tàu bắn trộm» kể trên

Nhân tàu trộm khuấy phá như vậy, ngày 3-9 37, nước Anh có phái 4 chiếc khu trục hạm, vào bờ biển phía đông Tây ban nha để bảo hộ cho hàng thuyền, cũng ngày 3-9, các báo Ý đại lợi không nhận nước Ý có can sự hành động «tìm đánh khủng bố» ấy.

Ngưu-ước-báo 6-9. — Ở đây đảng quốc xã Đức mở toàn đảng đại hội, các công sứ ngoại quốc đều mời đến dự lễ. Duy không mời đại sứ Nga, vì cuộc đại hội nầy, Hitler diễn thuyết công kích chủ nghĩa «cộng sản», và tuyên bố Đức cùng Ý và Nhật là bạn thân thiết.

Paris 6 9. — Anh Pháp đã phát tờ mời các nước tham dự hội nghị Địa trung hải. Địa điểm hội nghị sẽ mở ở Nê-ngang-thi nước Thụy sĩ, định vào ngày 9-10, cùng đồng ngày với hội quốc liên. Chánh phủ Mỹ có hạ lệnh cho Hải quân bảo hộ hàng thuyền của Mỹ.

(Xem qua trang 2 cột 5)

KHÁCH QUAN thuật

Sau cuộc Pháp Xiêm giao thiệp, các nhà đương cuộc ngoại giao hai bên đã điều giải ổn thỏa, tổ tình thân thiện, không còn chuyện gì lôi thôi như những tin tức đã đăng trước. Vậy bài «XÉT QUA TÌNH HÌNH NƯỚC XIÊM» còn đoạn tiếp theo, xin gác lại.

TRUNG — NHẬT CHIẾN-TRANH

Mã-chiêm-Sơn ra cầm quân đánh Nhật

TRIỀU-TIÊN VẬN-ĐỘNG PHỤC-QUỐC

QUÂN NHẬT LẤY TRÁC-CHÂU VÀ TÙNG-LÂM

Thượng-hải, 18 9 — Theo thông tin Havas thì trên mặt trận giọc theo đường xe lửa Binh-Hán, quân Nhật đã chiếm được tả ngạn sông Cự mã, quân Tàu lui về bên hữu sông, bắn qua như mưa để ngăn đường quân Nhật.

Bộ binh quân Nhật tuyên bố rằng trên mặt trận nầy quân Nhật mới thắng được nhiều trận lớn lao từ sáng hôm thứ sáu trở đi. Vào khoảng mờ sáng hôm qua quân Nhật đã lấy được Trác châu, là một thành phố trọng yếu cách Bảo bình 64 cây số ở miền nam. Kế đó, lại lấy luôn Thông lâm điếm ở dưới Trác châu.

QUÂN NHẬT THIỆT HẠI 1000 NGƯỜI...

Luân-đôn, 18-9 — Sứ quán Trung hoa ở đây thông tin rằng quân Tàu tiến động một ngày thước ở phía Bắc Thượng hải.

Ở gần La điếm quân Nhật tấn công kịch liệt song quân Tàu đã đặt địa lôi trước khi thối lui. Khi quân Nhật tiến tới khu vực đó, họ liền truyền bơi điện, địa lôi nổ lên một tiếng kinh thiên động địa, làm thiệt mạng có trên ngàn người.

...NHƯNG CŨNG LẤY ĐƯỢC LA ĐIẾM

Thượng-hải, 18-9 — Sớm mai nầy, hành binh Nhật tuyên bố rằng quân họ đã lấy lại được La điếm.

Hành binh Tàu cũng nhận nhận như thế.

Quân Tàu lui về phía đông nam, thế thế cách xa con đường La điếm, Đại hằng 2 ngàn thước.

Ngày hôm qua, tạo quân Nhật tiến đánh vì chiếm được Dương mậu kiều. Nhưng ít phút sau quân Tàu phản công rất gất, đánh đuổi quân địch lấy lại cầu đó rồi.

QUÂN NHẬT TẤN CÔNG TÂN THÀNH, DUNG THÀNH VÀ BẢO ĐỊNH

Bắc bình, 19 9 — Theo Tổng hành dinh quân Nhật thì hiện quân họ đương tấn công Bảo định phủ, Dung thành và Tân thành.

Họ nhìn nhận rằng vì trời mưa đã quá nên cuộc tấn công nầy khó khăn hết sức.

6 CHIẾC PHI CƠ NHẬT BỊ HẠ

Hôm 16-9 có 3 chiếc phi cơ Nhật bị hạ tại Bảo định (trong tỉnh Hà bắc), và 3 chiếc phi cơ Nhật bị hạ tại Gia định ở phía tây nam La điếm (trong khu vực Thượng hải).

PHI CƠ NHẬT KÉO ĐẾN ĐÁNH NAM KINH

Nam-kinh, 19-9 — 8 giờ rưỡi sáng hôm nay, 45 chiếc phi cơ từ mạn đông nam tiến đến Nam kinh định đánh áp. Không quân Tàu được tin báo, lập tức phái đội phi cơ lên nghênh địch đến gần Trấn giang thì gặp phi cơ Nhật. Hai bên đánh nhau kịch liệt: phi cơ Nhật bị đánh rớt 2 chiếc; phi cơ Tàu bị đánh rớt 1 chiếc. Sau không quân Nhật lại toan đến đánh Nam kinh lần nữa, tiến đến Dương trung thì bị đánh rớt 2 chiếc nữa.

3 giờ chiều lại có hơn 28 chiếc phi cơ Nhật đáy đánh Nam kinh lần nữa, nhưng cũng bị quân Tàu đánh lui.

CUỘC TỔNG CÔNG THỨ BA CỦA QUÂN NHẬT TẠI THƯỢNG-HẢI BỊ THẤT BẠI

Thượng-hải, 19-9 — Từ 12 đến 18-9, hãy cư quân Nhật tổng công lần thứ ba các trận địa quân Tàu ở Thượng hải. Kết quả, quân Nhật bị thất bại và đã phải rút lui. Trận nầy quân Nhật chết độ một vạn người, vũ mất binh khí rất nhiều. Riêng ngày 14 9, tại La điếm hai liên đội thứ 1 và thứ 2 của quân Nhật chết sạch.

PHI CƠ NHẬT NÉM BOM XUỐNG CỬA BIỂN HẢI HẬU Ở HẢI NAM

Hương cảng, 20-9 — Hôm 16-9, phi cơ Nhật đã bay đến ném bom xuống cửa biển Hải hậu ở đảo Hải nam (Hoa nam). Những đồn trại của quân Tàu tại Hải hậu có bị hư hỏng nhiều ít.

QUÂN NHẬT LẠI CHIẾM PHƯƠNG THÀNH

Thượng hải, 20-9 — Quân Nhật đã đánh đuổi quân Tàu ở vùng phụ cận Đại đông và đã chiếm được Phương thành cách Đại đông chừng 50 cây số về phía bắc.

NỀN KINH TẾ NHẬT NGUY ĐẾN NỖI...

Đông-kinh, 17 9 — Các nhà ngân hàng Nhật lấy làm lo ngại về việc các nhà ngân hàng Anh không nhận chấp những bản khế nước kim bác của tài chính của Nhật. Các ngân hàng ấy cho rằng không phải vì nền kinh tế Nhật cấp nguy mà các ngân hàng Anh đã từ chối, song vì Anh có ý bất bình với Nhật sau việc đại sứ

(Tiếp qua trang 2 cột 3)

việc trong nước

HUẾ

Phải chăng vì giá gạo đắt ?

(Lời than phiền của bệnh nhân)

Tại bệnh-viện Huế, lâu nay sự ăn uống của người bệnh vẫn được tiêm tất mọi đủ. Gần đây sở dĩ vì giá gạo và đồ ăn vụt tăng lên cao quá, nên cơm và đồ ăn của các bệnh nhân không được chu tất, nhất là phòng bệnh nằm bố thí, đồ ăn đã kém trước, mà phần cơm lại ít, sở dĩ vạn ăn không được no.

Mong nhà chức trách xét xem thực tế ra sao, nhất là chăm sóc cho bệnh nhân được ăn uống hợp vệ sinh. P. V.

HÀ-TỊNH

Còn mấy cái thẻ hãn-cùng vẫn chưa phát

Phó lý Nguyễn-Kiện ở làng Ngọc lâm tổng Văn-lâm, phủ Đức-thọ, mấy lần ý thế hại dân :

1) Tự tiện bán cái công và thâu tiền trên bộ không có giấy làng.

2) Không chịu tính với dân những phí tổn về cái cống Mi'n-cổ.

3) Tự tiện tăng thêm thuế đinh điền và bắt bọn công-dân nhận thế phải giả tiền (ba việc trên dân đã có đơn kêu quan Phủ, chưa có kết quả).

Vừa rồi trong bọn công-dân có 2 tên Thái-cm-Mận và Nguyễn-Cam tới kêu quan dân đạo-thiện về việc phó lý ấy thông đồng cùng Thái-Ngải không chịu phát thẻ hãn và đòi tiền...

Quan Đốc Bouffay thân hành đến tận nhà phó lý làm biên bản và bắt phó lý phải ngay cho những người chưa có thẻ là Thái-cm-Mận, Nguyễn-tư-Hải, Nguyễn-Lan, cha con Thái-Hỷ, anh em Nguyễn-Cam v. v.. Tính cả 8, 9 cái thẻ chưa chịu phát. Thế nhưng đến nay phó lý vẫn chưa chịu phát. Dân

QUẢNG-BÌNH

Cờ bạc suốt năm

Ở huyện Lệ-thủy, tổng Lộc an, số dân trong làng theo nghề đan đó chiếm mất gần hai phần ba, phần nhiều ở phường thượng (làng chợ ra hai phường) là một phường nhiều người tai mắt, cờ bạc quanh năm, đêm ngày mùa màng như tháng 5 cũng vậy.

Trong tháng Août vừa rồi, ở tại phường thượng có xảy ra một tấn bi kịch huyền não: Nguyễn-Nghiêm (con lý trưởng đương thứ) và Lê-văn-Trí (hương bổn đương thứ) cùng mấy người chơi cầu, bao cùng gặp công đánh với nhau tại nhà lý trưởng, rồi hai tên ấy ta tiếng cãi chửi nhau, đến ẩu đả!

Chuyện ấy đã thấu-quan Huyện, nghe đã xét, và phạt hai tên Nghiêm và Trí. Nhưng cái nghề cờ bạc của họ cứ vẫn thịnh hành. Đến tháng Septembre này có người tố giác, lại lôi quan Huyện lần nữa, chưa biết quan xử thế nào.

Hiện giờ làng đương sửa cái chùa, mà những người ra gánh vác việc phật linh, ra đến công sở thì giai đều hài, hiệu, tổ tôm... Có lẽ cái nghề đó đem đã ăn mà không chán được. Dân

QUẢNG-NAM

Đám đánh nhau ở chợ Vĩnh điện

Hồi 2 giờ chiều 16/9/37, đương buổi chợ Vĩnh-điện đông, Đỗ-Tung và vợ y gánh 2 gánh gạo ra bán, mỗi gánh nặng 2 xu thuế, như các bạn hàng khác, người gạo cũng là Nguyễn-cho-Lạc, không người đòi thêm 2 xu nữa; Tung không chịu, tính gánh vào chợ, thì tên Lạc vị gánh lại, có đã một lít gạo. 2 bên cãi cọ rồi ẩu đả nhau. Khi đó có hai người chú bác thuế là Đỗ-Du và Võ-Khai, bảo gia đình 5, 6 đứa và lại đánh Đỗ Tung một trận, cả chợ đông mà không thấy ai can thiệp đến. Có hương Trách ra nói thì tiếng thì chửi nó hăm dọa, lý hương tổng mục cũng không dám nói gì, rồi chúng nó xô tên Lạc sin cầu Tung nằm vạ, đi báo với quan Phòng-thành. Quan xử bắt 2 bên phải đi nhà thương, nhưng hai người cùng không chịu đi. Quan đến ngày hôm sau có thầy Đỗ-lại ở phủ ra làm biên bản.

Người ta nói chợ Vĩnh-điện thì Trần-Trữ đến được, mà sao Đỗ-Du và Võ-Khai trượng thế, bép xích con nhà nghèo, như bán mặt mo rau, một bung trứng, không được 5 xu, mà cũng thâu nữa xu, mặt con gà hay con vịt bán 0$12 hay 0$13 nó thâu đến một xu, người nào không chịu thì nó xiết đồ hay chửi mắng hầy nọ, nên phải động rất tham phiền. Quan trên nên lưu ý. Đ. Q.

QUẢNG-NGÃI

Vải sợi tăng giá quá cao !

Kể hàng hóa công sản vật ở Quảng-ngãi, mấy tháng gần đây lên giá một cách lạ thường, những người mua dùng thấy nhà buôn bán giá lên, thấy vậy thì hay rẫy, vì cần dùng thì phải mua, chớ không rõ nguyên nhân tại sao. Chỉ kể những vật cần thiết, như thuốc hắc, dầu hỏa các thứ vải lá và vải sợi, nhiều vật giá bán đã lên gấp đôi. Hết thì họ nói: «Tại nơi gốc bán cao, nên bán lại giá cao». Nhưng ở trong có lắm thứ họ thừa nhận mà đều cơ lên giá, cái chứng dưới nầy là một :

Ông Nguyễn-phan-Long, hiện buôn tại phố cửa Tây, thuộc phường Nam-Ô, Quảng-ngãi, người việc buôn hàng hóa ra, ông ta còn có một xưởng dệt vải và dệt khăn bằng vải, nên ông để ý xem xét giá vải sợi mua tại nơi gốc bao nhiêu mà ở đây các nhà buôn tăng giá bao nhiêu. Vừa rồi ông có đơn kêu với quan Sở về sự các nhà buôn đều cơ tăng giá vải sợi quá cao ấy. Theo lời ông thì giá vải sợi ở hàng Cotonnerie Hà-nội mỗi thứ mất bó từ 6 đồng đến 7 đồng, (kể cả vải hiệu con cá, hiệu Cổ Lâu. . .) mà nhà buôn ở đây bán lên mỗi bó vải từ 9$ đến hơn 10$, đồ đồng mỗi bó vải ăn lời 2$, tính thành mỗi hiệu vải sợi (40 bó) họ ăn lời (2$ × 40) = 120$. Cứ một vật vải sợi, đã thấy các vật khác nhà buôn tăng giá cao lên bực nào !

Ngày 14-9-37 tòa Tây ấn Quảng-ngãi có gọi ông Nguyễn-phan-Long đến điều tra về vụ hiệu ấy, quan Tòa (quan phó Công-sứ) và ông Long cãi lẽ nhau một độ, kết cuộc quan Tòa tuyên bố: « Về vụ này sẽ tư lên tòa Khám xét định, chớ ở đây không đủ quyền xử ».

Vì sự đầu cơ tăng giá hàng hóa này, các báo đã kêu gào luôn luôn, nhà đương cuộc nên lưu ý cho. B. N.

BÌNH-ĐỊNH

Mong sở hỏa xa lưu ý

Tại ga tạm Cương-gián (Phú cát) sở hỏa xa đã sắp cho 1 người bán vé, như vậy có người sắp đặt hành khách chúng tôi thiệt lấy làm hoan nghênh. Nhưng chúng

(Xem tiếp qua trang 3 cột 5)

Báo « Cười »

Ngày 1er Octobre tới đây, báo « CƯỜI » của ông Trần-thanh-Mại chủ trương sẽ ra đời tại Huế.

Báo này chuyên về văn chương và trào phúng. Tòa soạn ở số 58, rue Gia long.

Bản báo có lời giới thiệu cùng độc giả. T. D.

Giúp nạn dân bị lụt ở Bắc-kỳ

Cán Cai, thợ nề, thợ mộc và cu ly làm sở công Trần-huỳnh-Phi, thầu khoán ở Tourane . . . . . 16$00

Số trước 47.24

Tổng cộng. . . . 63$24

Mandat của ai ?

Bản báo tiếp được cái mandat số 020 série A20923 ở Quảng-ngãi ngày 17-9-37, mà không có thơ. Vậy ai gởi cái mandat ấy và tiền gì, xin cho biết.

Xin bổ thêm thầy dạy và chịu xuất tiền lương

PHAN-RÍ. — Chúng tôi, Lê-thượng-Vấn, Trần-quang-Lý và Ung-Đức, thay mặt cho các phụ huynh học trò trường Phan lý, xin đến mu này :

Nguyên mấy năm nay, chúng tôi đã hai ba lần có đơn xin Nhà nước mở lớp nhì độ nhứt niên tại trường Phan-lý, nay đã đến kỳ khai giảng 1937-38 mà vẫn chưa được ơn Nhà nước mở thêm lớp ấy cho. Chúng tôi rất lấy làm thất vọng.

Muốn cho con em khỏi phải thất học trong lúc chúng tôi đang ngóng cổ đợi chờ, chúng tôi đã cùng nhau hội bàn thuận góp tư-xuy, xin đài thọ số quyệt bổng của một giáo viên ngạch mới bổ tới dạy lớp ấy, trong học khóa năm 1937-38 nầy, nếu tiền lương thiếu, chúng tôi xin chịu trách nhiệm.

Vậy xin nhà Học chánh, bộ Giáo dục chiếu cố cho trường Phan lý mở thêm lớp nhì độ nhứt niên và khẩn bổ cho một thầy dạy lớp ấy trong lúc nầy, để con em chúng tôi khỏi phải thất học, chúng tôi rất đội ơn.

Hiện chúng tôi đã đưa đơn kêu xin nơi quan địa phương chuyển hầm ngày 14 Septembre.

3 người thay mặt ký tên :

Lê-thượng-Vấn
Trần-quan-Lý
Ung-Đức

L. T. S. — Thầy dạy, có lẽ nhà nước không thiếu, mà chỉ thiếu lương, nay phụ huynh đã sẵn lòng gánh phần lương bổng, thì nhà đương cuộc không lẽ lượng gì mà không bổ cho họ một thầy giáo.

XỔ SỐ QUỐC-TRÁI

Ngày 1er-9-37 tại Hanoi

(Lần thứ 63)

4 số trúng 1.000$.

1.219	6 398	48 596	114.681

26 số trúng 50$

9.768	9 794	12.763	12.775
19 983	26 787	28 737	32 663
41 185	59 339	62 842	63.781
67 583	69 342	78 392	80 139
83 565	87 015	89 936	94.102
104.379	105 197	107 252	107 674
	111.897	113.265	

Những số sau nầy trúng 100$:

265	5 374	10 692	14 869	18 749
338	5 385	11 119	14 899	18 758
347	5 662	11 800	14 993	18 764
475	5 704	11 381	15 007	18 819
529	5 858	11 526	15 114	18 826
699	6 022	11 565	15 248	18 953
737	6 238	11 876	15 339	18 975
976	6 288	11 903	15 342	19 896
1 041	6 295	11 948	15 504	19 242
1 204	6 558	12 076	15 569	19 345
1 257	6 600	12 082	15 654	19 400
1 281	6 631	12 376	15 773	19 471
1 567	6 719	12 414	15 882	19 525
1 600	7 134	12 554	16 177	19 792
1 717	7 290	12 842	16 238	19 812
1 780	7 405	13 107	16 379	19 878
1 833	7 472	13 117	16 397	19 864
2 017	7 871	13 167	16 508	19 935
2 289	7 935	13 173	16 511	19 944
2 598	8 156	13 281	16 629	20 109
2 682	8 393	13 349	16 812	20 147
2 942	8 916	13 423	17 036	20 229
3 298	9 035	13 455	17 181	20 431
3 699	9 117	13 499	17 199	20 492
3 875	9 216	13 502	17 215	20 557
3 922	9 284	13 511	17 226	20 608
4 013	9 546	13 805	17 487	20 666
4 203	9 563	14 274	17 573	20 837
4 330	9 668	14 324	17 605	21 083
4 551	9 799	14 340	17 687	21 121
4 618	10 221	14 592	17 729	21 212
4 794	10 241	14 632	18 133	21 216
5 001	10 236	14 669	18 189	21 488
5 035	10 374	14 684	18 218	21 872
5 176	10 590	14 808	18 337	21 970
5 319	10 691	14 857	18 739	22 036

(Còn nữa)

LỄ TỐNG TÁNG LONG-MỸ QUẬN-CÔNG

Nguyễn-hữu-Hào

Quận công Long mỹ, toàn sinh đức Nam phương Hoàng hậu từ trần. Lễ tống táng đã cử hành tại Dalat ngày 20 Septembre; dự lễ có quan Khâm sứ Graffeuil, cùng các quan đại diện đức Bảo đại, đại diện các đức Hoàng-thái-hậu, đại diện của quan Toàn quyền, đại diện quan Thống đốc Nam-kỳ, đại diện mấy quan ngoại Bắc, và mấy quan Thượng Nam triều v. v..

Vụ mua bán thăm ở Saigon

ÔNG DE LACHEVROTIÈRE BỊ BÁC ĐƠN

Việc cử ngoại sĩ Pháp ở Saigon kỳ tháng Mai năm ngoái, ông De Lachevrotière cùng 134 người nữa can tội mua bán thăm cho ông De Baumont, đều ra trước tòa. Ông De Lachevrotière bị 3 tháng 1 ngày tù và 3 000 quan tiền phạt. Chống án, ông được tòa Phúc án giảm hồi, chỉ phạt 1.000 quan. Lại chống án qua tòa Phúc án Pháp, thì mới rồi có tin ông đã bị bác đơn.

Tình-thế Âu-châu cũng rối beng

(Tiếp theo trang 1)

Paris 7-9 — Ngày 6-9, Nga có đưa thông điệp cho chánh phủ Ý tuyên bố rằng « giặc biển ở Địa trung hải, nước Ý phải chịu trách nhiệm... ». Nhà đương cuộc Pháp đối với thông điệp ấy tỏ ý ngạc nhiên. Một phái dư luận nói chánh phủ Anh Pháp, muốn mở hội nghị Địa trung hải để điều giải cuộc rắc rối trên, nhân tờ thông điệp của Nga nói trên, người ta đoán rằng hội nghị ấy sẽ làm tăng thêm tánh chất nguy hiểm cho thời cuộc Âu châu.

La mã 7-9. — Trong thông điệp Nga, nói thuyền Nga bị tàu ngầm nước Ý bắn chìm, yêu cầu bồi thường và trừng trị kẻ hung phạm. Nhưng chánh phủ Ý cự tuyệt, Đức lại binh Ý : báo Đức nói tàu Nga tự bắn chìm để phao vu cho nước ngoài.

La mã 8-9. — Đối với tờ phúc điệp của Ý, công sứ Nga trú Ý tỏ ý bất mãn.

Luân đôn 7-9 — Mối quan hệ giữa Nga và Ý có chịu khẩn trương, ngoại giao giới nước Anh đoán rằng Nga Ý sẽ đến tuyệt giao, có lẽ Ý sẽ triệu sứ Ý ở Nga về nước.

Mạc tư khoa 8.9 — Nga tuyên bố sẽ tham gia vào hội nghị Địa trung hải, chủ trương tiêu trừ cách hành động bắn trộm thương thuyền các của nước Ý, và không tán thành nước Đức tham gia vào hội nghị ấy, vì Đức không dính dáng gì đến Địa trung hải. Trái lại, Tây ban nha Hy lạp, Ai cập, Thổ nhĩ kỳ lại được tham gia.

La mã 9-9. — Ý đã thông tư cho Anh Pháp rằng Ý cự tuyệt không gia vào hội nghị Địa trung hải, lấy cớ rằng Ý vốn sẵn lòng tham gia, song Tô nga đã 2 lần có tờ thông điệp, lời lẽ kích bác, vượt ra ngoài phạm vi ngoại giao, mở riêng ra một cuộc điện mới, nên Ý không xuất tịch hội nghị.

Paris 9-9 — Ý và Đức nhứt định không tham gia hội nghị, nhưng ngoại giao giới Anh Pháp nói dầu sao hội nghị Địa trung hải cứ tiến hành.

Dự hội nghị, Đại biểu Pháp có ngoại tướng Pháp và 2 vị thượng tướng hải quân, và đại biểu Anh có ngoại tướng Ngai đăng....

Luân đôn 9-9. — Đại biểu đoàn của Nga sẽ đem chứng cớ về cách hành động « giặc biển » của nước Ý trình bày giữa hội nghị.

Các báo Anh bàn về thái độ Đức Ý không dự hội nghị nầy rất là phân vân (Ý nói Ý không thể ra dự cái hội nghị cho người khác mắng mình, Đức cũng đi với phe Ý nên binh Ý). Mỗi nhật báo nói rằng dầu sao nước Anh cũng cự tuyệt không riêng cùng một nước nào đính công nước vì như thế thì Mussolini sẽ nhận là coi hiếp quyền lợi nước Ý. Ngoại tướng Ngai đăng đã phụng lệnh chánh phủ, trong hội nầy sẽ không có tập đoàn «Pháp ly tây đồ thành lập v. v. ».

Độc những tin trên, thấy rõ cuộc diện Âu châu, ngoài cuộc nội loạn ở Tây ban nha, có những mối rắc rối mà các nước chủ hòa bình, hiện lo gỡ chưa xong. Mà mối rắc rối nầy, chủ động là Ý với Đức. Ý Đức là phái xâm lược, vẫn một hơi thở như lồ mãi như nước Nhật nên cuộc rắc rối ở trời tây, giúp cho cuộc xâm Hoa của người Nhật không phải ít. Vì Anh Pháp bị khiên chế, không dư công mà can thiệp vào cuộc Hoa Nhật.

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chân bán chạy.

NHƯ :

DẦU KHUYNH - DIỆP
KẸO KHUYNH - DIỆP
DẦU BA - CÔ
KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC
KEM VÀ PHẤN TOKALON
THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL
CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại :

HIỆU VIỄN - ĐỆ
Ở Bến-Ngự HUẾ

CHÍNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

KỲ THỨ NHỈ NĂM 1937

900.000 đồng bạc

Chia làm NĂM BỘ mỗi bộ 180 000 vé mỗi vé 1 đồng bạc. (NAM KỲ, CAO-MÊN, BẮC-KỲ, TRUNG KỲ và AI-LAO) Nơi xổ định ở HANOI, và thôi bán vé trước ngày xổ 2 ngày. Các ngày xổ số sáu nầy :

5 Août, 9 Septembre, 14 Octobre 2-12 1937 và 5 [illegible] 1938

Mỗi lần có 4029 số trúng như sau nầy :

1 số trúng		4.000$	4.000$
8	»	1.000.	8.000.
60	»	100.	6.000.
360	»	50.	18.000.
3.600	»	10.	36 000.
4.029			72.000$

Có năm số lớn chung cho cả 5 bộ

Xổ tại HANOI ngày 6 tháng giêng năm 1938

1 số trúng 100.000$ 1 số trúng 40.000$
1 » » 20.000. 2 » » 10.000.

Những số hoặc trúng hay không trúng về năm kỳ xổ của năm bộ đều được dự vào cuộc xổ chung lấy 5 lô lớn.

CHÚ - Ý : BỘ NAM-KỲ từ số 000 000 đến số 089 999 và từ số 100000 đến số 189.999 — BỘ CAO-MÊN từ số 200 000 đến số 289 999 và từ số 300.000 đến số 389 999 — BỘ BẮC-KỲ từ số 400.000 đến số 489 999 và từ số 500 000 đến số 589 999 — BỘ TRUNG-KỲ từ số 600.000 đến số 689 999 và từ số 700 000 đến số 789.999 — BỘ AI-LAO từ số 800 000 đến số 889 999 và từ số 900.000 đến số 989 999

Phú - Xuân Học - Hiệu

(HUẾ)

Thi bằng Tốt-Nghiệp Thành-Chung, kỳ thứ hai nầy 2e session, học sinh Bổn-trường đậu được 9 người :

(Lê-thượng-Anh, Nguyễn-Bộ, Nguyễn-văn-Cát, Lâm-Lợi, Lê-đình-Sum, Thái-Tiêm, Nguyễn-Tiết, Cao cử-Toản, Phạm-công-Thường)

Cộng với 6 người kỳ đầu (1ère session) :

(Lê-văn-Của, Trương-đình-Lăng, Lương-Khiêu, Nguyễn-Phụa, Nguyễn-đăng Sang, Trương-văn-Xuân).

Cộng cả thảy là 15 người.

Đến 15 Septembre sẽ mở thêm :

1 lớp L. A. M. S.

1 lớp TỨ-NIÊN BỔ-TẬP (4e Année Complémentaire) cho những học sinh muốn học lại lớp Tứ-niên để sang năm đi thi bằng Thành-Chung cho chắc chắn hơn.

1 lớp dạy riêng để đi thi BREVET ÉLÉMENTAIRE và B. E. P. S. (Tại 2 bằng nầy không cần phải có livret và không hạng lệ mấy năm học).

CÁC GIÁO VIÊN : M M. Trần-văn-Cát, Cao-đẳng Sư-phạm
Tạ-đình-Cung — id —
Nguyễn-bá-Cường, Cử-nhân Văn-chương
Nguyễn-đức-Minh, Cử-nhân

Đã có đĩa Victor mới

BAN PHỤNG-HẢO

Cô Phùng-Há, Tư-Sang.
M.M. Năm-Châu, Tư-Ut ca nhiều tuồng mới đặc sắc.

SOCOA
—HUẾ—

ĐẠI-LÝ ĐỘC-QUYỀN
PHILIPS RADIO
VÀ
PILOT

Sữa
NESTLÉ
hiệu CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở Khắp Đông-Dương

ĐÀN ÔNG THẬN HƯ

THUỐC LƯỠNG NGHI BỔ THẬN

của Lê-huy-Phách là thứ thuốc « bổ thận » hay nhất ở xứ này!

Thận là cơ quan hệ trọng cho sự sinh dục của đàn ông. Thận suy sinh nhiều chứng: đau lưng, váng đầu, rụng tóc, mờ mắt, ù tai, thân thể đau mỏi, buồn bã chân tay, tiểu tiện khi trong khi vàng, tinh khí loãng... hoặc sinh ra mộng tinh, di tinh, hoạt tinh, nhiệt tinh, lãnh tinh, liệt dương. Các bệnh này đều làm kém đường sinh dục.

1) *Di tinh.* — Khi cường dương không cứ lúc nào, tinh khí không kiềm được, mà tiết ra.

2) *Mộng tinh.* — Khi ngủ trốn, giao hợp với đàn bà, tinh khí chảy ra.

3) *Hoạt tinh.* — Tinh khí không kiềm. Khi giao hợp tinh khí ra mau.

4) *Nhiệt tinh.* — Tinh nóng.

5) *Lãnh tinh.* — Tinh lạnh.

6) *Tinh khí bất sự nạp tử cung.* — Tinh khí rã rỉ rỉ, không bắn vào tới tử-cung.

7) *Liệt dương.* — Gần đàn bà mà dương không cường được.

8) *Sau khi khỏi bệnh phong tình.* — Đau lưng, rụng tóc, váng đầu, kém thân thể đau mỏi, trớt quí đầu, tiểu tiện có ít vầu...

Có các bệnh kể trên dùng LƯỠNG NGHI BỔ THẬN số 20 của LÊ-HUY-PHÁCH đều khỏi cả. Bệnh lâu năm lắm cũng chỉ dùng tới 2, 3 hộp đã thấy hiện nghiệm lạ thường! Giá 1$00 một hộp.

Thuốc này bào chế rất công phu có vị phải tìm phơi hàng tháng để lấy dương khí; Có vị phải chôn xuống đất đúng 100 ngày để lấy thổ khí. Thuốc này làm toàn bằng những vị thuốc làm cho thận hệ được sinh khí, cố tinh, và đắt nhất là vị « hải cẩu thận ». Công hiệu của thuốc này không phải là nhỏ vì nó giúp cho mọi người được hoàn toàn như ý!

ĐÀN BÀ BẤT ĐIỀU KINH

Uống 1 hộp thuốc «Điều-Kinh» của LÊ-HUY-PHÁCH khỏi ngay

Kinh hành khi lên tháng, khi xuống tháng, hoặc 2, 3 tháng mới hành kinh một lần, hay thấy kinh 2, 3 lần trong một tháng... tức là kém huyết mà mắc bệnh bất điều. Kinh đã không điều, còn sinh ra nhiều chứng: váng đầu, ù tai, chóng mặt, mỏi xương sống, ăn ngủ không điều hòa...

ĐIỀU KINH CHUNG NGỌC số 80 giá 1$50. Riêng dùng cho các bà đã có chồng mà mắc bệnh Bất điều. Dùng một hộp thuốc này kinh điều ngay, lại mau có thai.

ĐIỀU KINH BỔ HUYẾT số 21 giá 1$00. Riêng dùng cho các cô chưa có chồng. Dùng một hộp thuốc này kinh nguyệt điều hòa, tăng thêm sức lực, khỏe mạnh luôn luôn...

LE-HUY-PHACH
N 149, RUE DU COTON, 149 — HANOI

ĐẠI LÝ Ở TRUNG-KỲ. — Thanh hóa: Thái Lai 72 Route Bến thủy. Vinh: Sinh Huy 60 phố ga. Huế: Vân Hòa, 29 Paul Bert. Qui Nhơn: Trần vân Thông Av. Khải định. Quảng-Ngãi: Lợi-Hưng Route Colonale 4. Khánh-hòa: Ng. đình Tuyển Tailleur tonkinois. Tuy hòa: Ng-x Thiều. Saigon: Nam Nam dược phòng. Phan-rang: Bonn Tế-sanh. Phan-rí: Ích công-thương-cục. Faifoo: Châu-Liêu, 226 Pont Japonais. Pleiku, Thái quang Khanh. Và khắp các tỉnh lớn Trung, Nam, Bắc, Ai-lao, Cao-mên đều có đại lý cả.

TRUNG NHẬT CHIẾN-TRANH

(Tiếp theo trang 1)

Anh bị nạn nằm hom ở Thượng hải. Như vậy thì chắc phải có cuộc điều đình về ngoại giao mới giải quyết xong được.

Sau một cuộc hội nghị; các ông thượng thư đã định hoãn việc cử một phái viên bất thường sang bên Âu và bên Mỹ, vì cứ xét tình hình hiện thời thì chẳng có việc gì cần tìm mời cử người đi thôi.

Các ông thượng thư lại định khuyên dân nên đóng cửa tơ thay cho len và bông nốn.

Những nhà xuất cảng cửa tơ đã họp nhau lại để kiểm soát những việc xuất cảng về thứ hàng ấy và để tìm phương pháp của thiết lập thành một thị trường mới ở ngoại quốc.

ĐẠI TƯỚNG MÃ CHIẾM SƠN RA CẦM QUÂN

Thượng-hải, 18-9 — Đại tướng Mã chiếm Sơn, vị anh hùng một mình đối đầu với địch với quân Nhật ở Mãn châu trong mấy năm trường rồng rã, mới đây đã khởi hành lên miền Bắc.

Theo báo Tàu thì Mã chiếm Sơn thống lãnh, chỉ huy 10 vạn hùng binh, hầu hết là quân nghĩa dũng và binh như đã bắt đầu đánh quân Nhật, từ trên Mãn châu đánh xuống.

KHÔNG QUÂN TÀU LÀN PHÁ DƯƠNG TỰ PHỐ

Thượng-hải, 18-9 — Mấy đu máy bay Tàu tới liệng bom rất dữ xuống một trận của quân Nhật trong xóm Dương tự phố, tàn phá chiến hào, thành lũy và thiêu hủy vô số kho lương của quân Nhật.

Chiến thuyền Nhật đồng sáng cao xạ cự địch, song không bắn trúng máy bay của Tàu. Trái lại đạn đại bác ấy rơi xuống tô giới Pháp và tô giới công cộng làm cho nhiều người bị thương.

TÀU ĐỐI PHÓ VỚI VIỆC NHẬT PHONG TỎA MIỀN DUYÊN HẢI TRUNG HOA

Thượng hải, 18-9 — Hôm nay, chánh phủ Trung hoa vừa chánh thức báo cáo cho các sứ quán biết rằng tàu của liệt quốc đậu ở miền duyên hải Trung hoa, phải đậu ra ngoài Méridien 122, từ 6 giờ đến 18 giờ, vì phi cơ Tàu sẽ ném bom xuống các chiến hạm Nhật.

Hương-cảng, 18-9 — 12 chiếc phi cơ Tàu đã được lệnh phải diệt hết hạm đội Nhật ở đảo Pratas về miền Nam nam, gia đình của mỗi phi công tử trận sẽ được 10.000 đồ la trợ cấp.

TÀU LẤY LẠI ĐƯỢC LA ĐIỂM

Thượng-hải, 18-9 — Quân Tàu dùng gươm đao đánh giáp lá mà rất kịch liệt với quân Nhật, đã lấy lại được La điểm.

Một trường Tàu nói quân Tàu định đẩy quân Nhật vào thành nội, xa cách cứ địa của họ rồi giết sạch.

QUÂN TÀU PHẢN CÔNG TRÊN MẶT TRẬN ÁP BẮC GIANG LOAN

Thượng hải, 18-9 — Quân Tàu vừa giữ miền bắc Giang loan. Họ mới phản công trên mặt trận từ Áp bắc đến Giang loan. Hiện hai quân còn đương giao chiến ở miền tây bắc Áp bắc.

VỀ PHÍA QUẢNG ĐÔNG NHẬT PHẢI BỐ TAY TRƯỚC SỰ PHÒNG BỊ CẨN MẬT CỦA TÀU

Quảng đông, 19-9 — Có tin chắc chắn nói mấy hôm nay, các chiến hạm Nhật vẫn tuần tiễu trong các cửa Hải Nam, Tong Hoi-hau và Pakhoi. Tuy nhiên, những phương pháp của Tàu phòng bị của một số phòn nam Quảng đông, nhất là trong đảo Hải nam, làm cho Nhật khó ng thể hành động gì được.

MỘT CHIẾC PHI CƠ NHẬT BỊ HẠ

Hương-cảng, 20-9 — Bộ Tư lệnh quân Tàu công bố đã hạ được một chiếc phi cơ Nhật trong khi bay trên tỉnh Quảng đông.

NAM KINH ĐỊNH CHỞ KHÍ GIỚI QUA ĐƯỜNG ĐÔNG DƯƠNG VỀ THƯỢNG HẢI

Thượng-hải, 20-9 — Vì Nhật phong tỏa các cửa biển, làm cho đường vận tải bị đoạn tuyệt, nên theo tin của người Nhật thì chính phủ Nam kinh bắc cáo mở đường xe lửa Lui king — Quảng đông — Thượng hải, do những con đường Thượng hải — Hàng châu — Ninh phố và Quảng đông — Hán khẩu.

Người ta nói Nam kinh đã định tải khí giới qua đường Đông dương về Thượng hải.

TRIỀU TIÊN VẬN ĐỘNG PHỤC QUỐC

Thượng-hải, 19-9 — Chi bộ đảng cách mệnh Triều tiên ở Thượng hải hiện nay rất hoạt động, hết sức hô hào cảnh tỉnh dân Triều tiên ở Thượng hải vận động phục quốc.

KHO Chuyện

"Giàu sang như mây nổi", câu ấy có đúng không, cứ xem chuyện nhà triệu phú ở Mỹ dưới này:

Wilber Burton Foshay, trước đây mươi năm, rõ ràng một nhà triệu phú. Lúc ấy thác-lạt-tư (trust) điền và hơi của ông ở Tây-Bắc châu Mỹ có đến 50 triệu đô-la (theo giá ngày nay, đáng 1 milliard phật-lăng Pháp). Vậy mà ai có ngờ, tự nhiên đổ sụp như chơi, Foshay còn bị 15 năm tù là khác. Ở tù, nhưng 5 năm được tha, y trở về quê hương là thành phố Minneapolis cư trú. Rồi y đi tìm việc, lại tới nơi sở mà trước kia y đã chiếm chỗ ngồi hưởng đầy cả sự sung sướng, trước cửa vẫn còn tấm bảng cả đề: « Foshay Tower » (ngôi tháp của Foshay)

Không nói ai cũng biết Foshay khi bấy giờ có cái cảm giác ra sao! Người ta cho phép y vào viếng lại mấy cái bàn giấy đồ sộ của y. Thế rồi y bước ra một cách buồn rầu, miệng lẩm bẩm: « Cho hay hiện giờ ta không có một xu trong tài! ».

Cảnh Foshay bây giờ chắc không ai theo tôn bợ nữa, những bạn bè « sang » lúc xưa tất lánh xa! Của nhiều, có lúc cũng hết, các vị đã vương có bổ cũng thất nghiệp, vậy thì cái mà gọi là « sang » là « quí » đâu! « Mọi người đều có cái quí nơi mình ».

Lúc đoàn các người quét đường ở thành Madrid bên Tây-ban-nha mở, đây đưa đơn phản đối nhà ngoại giao rất nặt.

Họ thao thiết rằng, ai đời đường sá mới quét sạch sẽ, thình lình đạn đâu bay tới làm vách tường đổ ra, nhớp cả, hơi cha đâu mà quét được hả! Và chăng, khi đường quét cũng hồi hộp, thì ai vui thú gì trọi, nhỉ có tức khó gì!

Họ phản đối, nhưng quân hai bên cứ đánh, đạn cứ vù vù bay!

Biện pháp mới đây người ta có liệt kê số các bà có con mà trẻ tuổi nhất, cũng là chuyện hiếm kỳ. Thì có chị độc giả của *Paris soir* là Raymonde Kiffer gửi tới hiếu ấy một cái thư nói chị ta hiện có 3 con: đứa lớn là Kéne 3 tuổi rưỡi, đứa giữa là Marcelle 2 tuổi, và đứa thứ ba là Fernande 9 tháng; lại nói chị cũng đang có đứa thứ tư. Mà có biết chị ta mấy tuổi không? mới 18 tuổi, đứa con đầu có lẽ chỉ ta mới 16 tuổi, chồng chị tên ấy 23 tuổi, tức lớn hơn 9 tuổi.

Nữ quyền, bình đẳng, tự do làm chi cho mệt, chị em ta cứ đua với Raymonde Kiffer mà đẻ dần tới đi, bọn đàn ông cũng đã khiếp, và e không đến chân như các đấu hồ nào vang trời kia, hễ đến có chồng ta yên tịt!

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 2)

tối rất nên sa rằng nhà Hỏa-xa làm cho khoán đường tà đường thiên lý giáp đường Dầu lửa ga, cho xe 6-16 hay xe tay chở đồ hàng hóa và người ở Dầu lửa chạy thẳng đến ga. Rất cần thiết hơn nữa là cho xe suất đậu ở đó, để chúng tôi tiện đi Nha-trang, Phan-thiết, Saigon..., hay từ mấy chỗ ấy về. Và người bán vé ấy đã quyền bao đảm trong khi giao nhận những hàng hóa mà chúng tôi gởi đi các nơi hoặc nhận về.

Mấy đều cần thiết, mong sở hỏa-xa để ý thi hành, hành khách chúng tôi rất trông.

33 người hành khách ký tên

PHÚ-YÊN

Tin thêm về vụ mất trộm 118$50

Ông Lê-hữu-Ngô làm việc với sở Đường có mất trộm số bạc to, (*Tiếng-dân* số 1094 ra ngày 12-8 37 có đăng).

Nguyên vụ mất trộm này đã bắt được phạm nhơn tên Nguyễn-Tinh giải huyện Sơn-hòa, nó đã khai nhận lấy số bạc 118$50 ấy, chôn cất ở đống rác gần vườn nhà Dương-Cao (tức là Thả-Tâm). Lúc đó quan Huyện sắp công tay phạm nhơn và giao cho hương kiểm sở tại dẫn về làng, để nó chỉ chỗ chôn bạc, rồi sẽ phái thầy Đội lý đi về khám xét. Về đến làng sở tại (Thạch-bàn) thì đã tối, phái viên và hương kiểm giao phạm nhơn dẫu vào nhà Lê-hữu-Ngô (người bị mất bạc).

Ở đó hương kiểm giữ phạm nhơn ngồi ngoài hiên, còn thầy Đội-lý thì vào nhà để gợi lý hương tới dự việc khám xét.

Hơn hai giờ đồng hồ mà lý hương không tới, thầy đội biểu kiểm tra Tinh vào hỏi thử, thì hương kiểm và tên Tinh đi đâu cả. Cách sau 15 phút, hương kiểm trở lại, thầy đội hỏi tên Tinh đâu, thì hương kiểm trả lời không biết. Thầy Đội và Lê-hữu-Ngô ra làng xóm đã khan cổ mà không thấy ai đáng tiếp.

Thầy Đội bèn làm tờ trình huyện về việc xảy ra trong đêm đó, và Lê-hữu-Ngô cũng làm đơn kêu nài tại huyện.

Nay nghe quan đã xử hết được tên Nguyễn-Tinh rồi, không biết có tra ra số bạc ấy không?

Hiện Lê-hữu-Ngô từ ngày bị mất bạc, rồi cũng bị mất việc làm.

Người qua đường

BÌNH-THUẬN

Cái nạn không biết chữ

Lê-Bân, ở làng Kim-ngọc, tổng Lại-an, phủ Hàm-thuận, bị tên Bùi-Đương và chuyện thông gian, phô ra giữa làng công chúng đều nghe. Lê-Bân liền vi bằng chứng thưa làng và tổng, tổng xử: Bùi-Đương thú lỗi, còn Bân bồi phí tổn. Đương không tuân, Bân kiện lên phủ, phủ phê cho quan tổng Nguyễn-ngọc-Châu phân xử. Ngày 6-8 ta phái tổng đòi nội vụ tới nhà xử hòa, Bân không chịu; phái tổng nói làm tờ trình quan, bảo người con trai phái tổng viết một tờ trình đọc cho Bân nghe, rồi bảo Bân ký tên. Bân không biết chữ quốc ngữ; nên ký sáu; sau nghe rõ lại tờ ấy là tờ hòa hưu, Bân xuống bẩm hỏi quan Phủ, thì quả thật tờ hòa hưu, vì Bùi-Đương và phái Châu là anh em cố cậu ruột, thành mưu lừa cho yên chuyện mà đọc cho Bân nói là tờ trình.

Lấy làm đau tình, ngày 10-8 ta, Bân có đơn kiện ở phủ, không rõ quan xét lẽ nào.

Chuyện này vụn vặt song đáng bảo cho công chúng biết cái nạn « mù chữ » là vậy đó.

R M

đến đó lúc chị ta mới 16 tuổi, chồng chị tên ấy 23 tuổi, tức lớn hơn 9 tuổi.

Nữ quyền, bình đẳng, tự do làm chi cho mệt, chị em ta cứ đua với Raymonde Kiffer mà đẻ dần tới đi, bọn đàn ông cũng đã khiếp, và e không đến chân như các đấu hồ nào vang trời kia, hễ đến có chồng ta yên tịt!

HẾT KHÍ LỰC — Chóng rất cần thận, rất chóng hiệu hiệu, khỏe vô tâm đã. Thì dùng thuốc: PARISIAN PILLS giá bán 2$ một mươi viên.

LẬU CÓ MỦ — Đau nóng hăng quánh, sưng hòn giết, nóng giấy chảy mủ, rất nguy. Thì dùng thuốc: BLENNOGÉNE GHEKY 2$.

TIÊM LA — Chóng rất cần thận, hiệu hiệu, hai đều, đã đau, theo khi đi chơi. Dùng thuốc COMPRIMÉS de GHEKY dùng thay thuốc tiêm, rất lợi. Chữa bệnh này dùng thuốc gì cũng không khỏi, dùng thuốc này thì rất hiệu hiệu. Hiệp năm mươi viên 1$2.

Gửi bán đảo xá recommandée nếu hiệu phép được tiền, chậm hay mảng đều. Muốn gửi theo lối lĩnh hóa giao ngân, hãm trong thư hỏi mua thuốc độ mua số tiền gửi thuốc.

Viết thư mua thuốc và hỏi cách hiệu và lời chỉ bảo tại:

PHÒ GHEKY, 10, Rue d'Athènes, 10, MARSEILLE

Chuyển thuốc: các hiệu chính tốt.

XÀ-PHÒNG NHÀ-QUÊ

Xà phòng Nhà-Quê mới ra đời và được chứng nhận tại Tòa Qui-nhơn rồi. Các cô, các Cha và các bà nhà Phước mua dùng nhiều và có lời khen: « Xà phòng Nhàquê tốt hơn hết ».

Tại sao xà phòng Nhàquê tốt hơn các thứ khác?!?

Vì
1°/ Nếu theo kiểu Marseille, lọc lấy thuốc ra bỏ bớt mới thành xà phòng được.
2°/ Xà phòng Nhàquê ở chính nơi thổ sản dừa, nên nấu tinh phần đầu.
3/ Xà phòng Nhàquê không tốn, giặt ít hao, nhiều bọt và mau trắng y phục, lại xài ít nên bền không hôi.

Vậy các Ngài nên coi chừng các thứ xà phòng phấy nổng, vì dùng đến phải mau hư y phục!!

Xà phòng Nhàquê mong các Ngài mến lòng tin thành cho nên kỹ nghệ nước nhà mới mở lần đầu tiên nơi chăng giả được đứng vững và thịnh vượng, rất đa tạ.

Xà phòng Nhàquê của nhiều Đại-lý đã tự cách khắp nơi.

Ngài nào cần hỏi điều gì, xin viết thư thương lượng.

Savonnerie Nhà-Quê
NGUYỄN-NGỌC-THINH
Fondé pourvoir
BÌNH-DƯƠNG
(Annam) *Phú mỹ*

Đĩa hát VICTOR
Phụng-Hào 1937

Miles Phùng-Há, Tư-Sạng.
M.M. Năm-Châu, Tư-Út ca nhiều bản mới đặc sắc. Đĩa hát bộ Saigon TÂN-THÀNH-BAN danh tiếng nhất ở Nam-kỳ. Hướng-đạo, hát Cao-Miên, đờn ngũ âm.

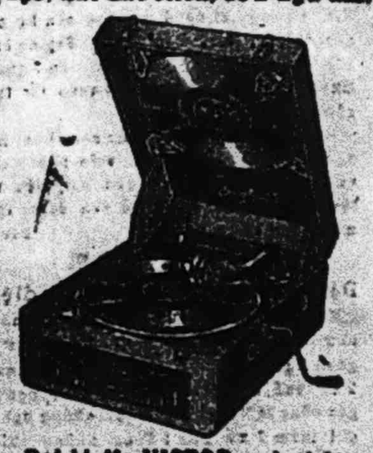

Đại-lý đĩa VICTOR; máy hát DOUGLUS và máy VICTROLA

RCA

LÊ-VĂN-TÀI
82 — rue G. Guynemer, — 82
SAIGON

Số 8

THI TỪ TÙNG THOẠI

MINH-VIÊN

(*Tiếp theo*)

XII

Tiêu-La tiên-sanh, bình sanh lưu tâm thực học, không hay làm thi văn, song thỉnh thoảng có cảm xúc, thổ lộ một đôi câu, khác hẳn bọn văn-sĩ thông thường, vì trong bụng có sức tích sẵn nên nói ra có lý thú, không phải như phường ruột trống, không đau mà rên kêu.

Lúc mới đó nghe kết án, có tin đồn rằng án chung thân thì đày ra Côn-lôn, còn án khổ-sai 9 năm, thì đày đi Lao-bảo. Tiên-sanh án 9 năm, tính chẳng đi Lao-bảo, không cùng đi Côn-lôn với tôi. Nên trong lúc anh em có thì ca tiễn mấy người đi Côn-lôn, Tiên-sanh vỗ vai tôi và bảo:

Tôi không làm thi song cũng có 7 chữ đưa ông. Tôi trả lời:

— Hãy đọc nghe.

— Đồng thị thiên nhai lộ bất đồng.

同是天涯路不同 (1)

(Đồng cảnh vòn trời lại khác đường).

Tôi vỗ tay khen hay: thôi, 7 chữ đã rồi, không cần làm trọn bài nữa.

Té ra sáng ngày có giấy giải đi thì Tiên-sanh lại cùng chúng tôi đi Côn-lôn.

Ra Côn-lôn 2 năm thì Tiên-sanh mang bệnh thổ huyết mà mất, không cùng chúng tôi trở về. Đọc câu: « Đồng thị thiên nhai lộ bất đồng » trên, không sao ngăn giọt lệ được.

Tiên-sanh có bài vịnh « con cóc » 14 chữ cũng hay:

Thiên địa bất bình nan bế khẩu,
Phong vân vị chí thả mai đầu.
天地不平難閉口
風雲未至且埋頭

DỊCH:

Trời đất bất bình khôn ngậm miệng,
Gió mây chưa đến hãy chun đầu.

Sào-Nam tiên-sanh thường thích đọc câu này luôn.

Lúc ấy bị phát đi Côn-lôn, tôi cùng mấy ông Cử-nhân Phan-thúc-Duyện, Ấm-sanh Nguyễn-Thành (Tiểu-la), Cử-nhân Lê-bá-Trinh, Tú-tài Trương-bá-Huy, Dương-phụ-Thạch cùng hương Cảnh và hương Quản là 7 người. (2)

XIII

Người đời có bạn giao bằng tinh thần, bình nhật chưa từng biết mặt mà gặp nhau vui thích như bạn quen đã lâu. Đỗ-Lăng có câu «vãn-chương có thần giao có đạo» 文章有神交有道 thật thế.

Tôi cùng ông Đặng-nguyên-Cẩn Thái-sơn (đỗ Phó-bảng làm quan đến đốc-học, một nhân-vật cự-phách trong cựu-học và lãnh-tụ tân-học ở tỉnh Nghệ-an) cùng ông Ngô-đức-Kế (Tập-xuyên, đã nói trước), đã vài năm giao nhau bằng tinh thần trên làng học mới mà chưa biết mặt nhau. Lúc chúng tôi bị giải đày đi Côn-lôn, do bến sông cửa Hàn (Tourane) lên tàu, quan tây dẫu ra bong sau tàu thì thấy một bọn cổ gông chưn xiềng, cả thảy 9 người. Tôi biết hẳn là thân-sĩ Nghệ-Tịnh cùng tội quốc-sự như mình, mà mấy bác thấy chúng tôi, cũng ngó mặt nhau mà cười. Ngồi yên nói tên họ thì: Đặng-Thái-Sơn, Ngô-Tập-Xuyên, Đặng-Nghiên-Giang (fils), Lê-Lâm-Ngu (Giải-Huân) cùng học sinh và dân 5 người nữa: Đỗ-Tinh, Lý-Tư, Đội Phương, Hương Hợp, Lý trưởng Hạ lôi. Đêm ấy tàu đậu ở Tourane, độ 8 giờ tối, ở Thừa-thiên có giải vào một cậu Ấm-sanh Lê-đình-Mộng.

Trưa bữa sau tàu đến cửa Giả Bình-định (婓 阱 汛) thì có tỉnh giải thân-sĩ và dân Quảng-ngãi, Bình-định, một xâu gông tạ kéo nhau lên tàu, ngồi yên hỏi tên nhau thì các ông Cử-nhân Nguyễn-Suy, Nguyễn-đình-Quản, Tri-huyện Nguyễn-Mai, Tú-tài Nguyễn-Tuyên, Phạm-cao-Chẩm (Quảng-ngãi), Học-sanh Hồ-như-Ý, cùng Hương Đôn, danh Chi, danh Tính (sĩ-dân Bình-định)... Kể cả thân-sĩ và dân mấy tỉnh cùng đày đi chuyến tàu ấy là 27 người. Mà văn-bảo chiếm đến gần 20 người. Cái họa khoa-giáp cùng mạt kiếp Hán-học, rõ là một đoạn thảm kịch trên sử Hồng-Bàng xưa nay chưa từng có, mà ai biết đó chỉ là cái màn mở tuồng lớp đầu!

Đến Saigon, lên tàu dẫu vào khám-lớn, cắp tóc chụp ảnh, đợi tàu một tuần lễ.

XIV

Năm Ất-Tỵ (1905) tôi cùng cụ Tây-Hồ và cụ Thái-Xuyên có cuộc Nam-du, nhưng chỉ đi đến Phan-thiết thì trở lại, chưa vào Nam-kỳ, lấy làm việc đáng tiếc, cùng bạn ngày sau sẽ đi du lịch một lần khác, để bổ chỗ thiếu ấy. Nay vì có đi đây, đi ngang qua thành phố Saigon, vừa lên bến tàu thì dẫn ngay vào khám-lớn, đi ngang giữa thành phố chỉ tiếc mắt xem qua một nhoáng, trong lòng sanh mối ngậm ngùi, có bài thi chép mối cảm-xúc ấy:

(*Sẽ tiếp*)

(1) Ý nói hồ Côn-lôn, người Lao bảo.
(2) Trần-cao-Vân tạo ấy ở Bình-định năm sau mới đày ra.

ĐÍNH CHÍNH

Số báo trước, ở cột này câu thi: « *Sơn lao nước bước...* » xin đọc: « *Sơn lao nước bước cách trời mây* ».

Sách tặng

Bản báo mới nhận được quyển « NẶNG BẾ » của ông Thái-A ở Hanoi soạn và gởi tặng. Trong ấy rõ ràng văn vần; giá bán 0$25.

Vậy có lời cảm ơn tác giả.

T. D.

THƠ-TÍN

Ô. Hoàng đình Kính, Kim anh, Nhatrang
Được mandat 6$41 trả tiền báo Đại lý rồi.

Ô. Phạm Mạnh Mê thanh, Perfo
Được mandat 1$ ông trả dần tiền báo tới 1 9 37.

Ô. Ng. Tiết, An kim Sơn tỉnh, Quảngngãi
Được mandat 1$ ông trả dần tiền báo tới 15-9 37.

Ô. Võ đình Lễ, Vạn an, Tân mỹ
Được mandat 4$ ông trả dần tiền báo tới 15 9 37.

Ô. Lê Nguyên, Đô lương, Nghệ tỉnh
Được mandat 1$00 đến 15-12 37 hết hạn

Ô. Ng. Văn Hiền, Tánh linh, Phan thiết
Được mandat 2$10 đến 15-2 38 hết hạn.

Ô. Hàm thắng, Phú phong, Tuy an, Bồng sơn
Được mandat 1$20 trả dần tiền báo tới 15 9 37.

Ô. Thái Tài, Phú việt, Thạch hà, Hà-tĩnh
Được mandat 1$ trả dần tiền báo tới 15 9 37.

T. Đ.

Lần thứ nhất

Y-HỌC ĐÔNG-DƯƠNG

Làm chấn động nước Pháp, đây là bức thơ ở Marseille gởi máy bay về khen thuốc Sưu-Độc-Bá-Ứng Hoàn hiệu Ông-Tiên, nên người mắc bệnh phong-tình, chẳng luận nặng nhẹ mà chưa dùng đến thuốc này, chúng tôi dám quả quyết rằng chưa chắc dứt tuyệt nọc.

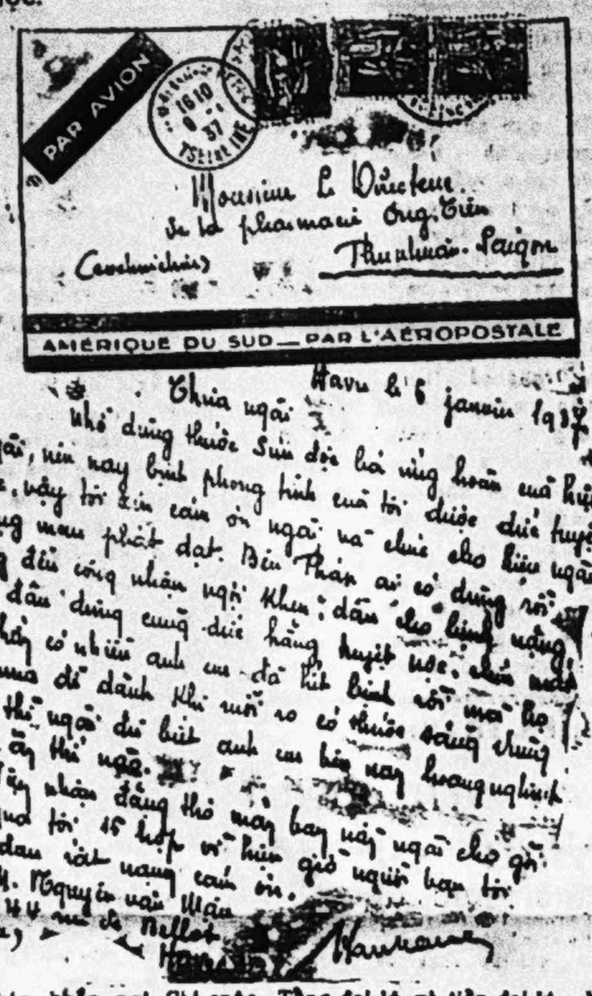

Có bán khắp nơi Chi-cuộc, Tổng-đại-lý và tiểu-đại-lý nhà thuốc Ông-Tiên.

CHI-CUỘC TRUNG-KỲ

VINH	TOURANE	QUẢNG-NGÃI	QUI-NHƠN
69, Rue Marchal Foch	Rue de Verdun	Rue de Cửa-Tây	Rue Gia-long

TỔNG-ĐẠI-LÝ

HUẾ	NHA-TRANG	PHAN-RANG
Vĩnh-Tường	Vương-gia-Bội	Tả-Sơn
PHAN-RÍ	PHAN-THIẾT	PAKSÉ
Trần-Viên	Nguyễn-văn-Phát	Lê-khắc-Nhơn

TIỂU-ĐẠI-LÝ

Phanthiết: Lê nam Hưng, Huỳnh Ngân; *Cho-Lớn*: Nguyễn tấn Hựu; *Phanri*: Trương trọng Hy, Hiệp Bửu, Hồng Ngọc, Nguyễn Vệ, Trương Phát, Tín Thành; *Dôngbongương*: Phạm trung Chánh; *Sông*: Nguyễn viết Hoàng; *Tourcham*: Nguyễn văn Thới; *Phanrang*: Đỗ Quang; *Songhao*: Cô Ba; *Ninh-hòa*: Quang sanh Đường; *Sonmỹthạnh*: Nguyễn văn Chương; *Van-Gia*: Vĩnh Thái; *Phú-hòa*: Đại Châu; *Tuy-hòa*: Nguyễn xuân Thiều, Hậu Sanh Được Phòng, Võ thị Trung, Đỗ Long (Cung Sơn), Nguyễn Khôi (Tân An), Huỳnh Kỳ (Thạch Thành); *Tuy-an*: Hiệp-Thành; *Song-cầu*: Nguyễn-hữu-Tín; *Lo-Hai*: Phạm-hữu-Lễ; *Phú-Phong*: Vạn Phước Thành, Huỳnh-Chánh; *Sông-Pha*: Nguyễn-Hòa; *An-Khê*: Bùi thế Viên; *Pleiku*: Nguyễn đức Đẩu; *Bồn Mê*: Nguyễn Đăng; *Thanh-Sơn*: Nguyễn Thế; *Kontum*: Nguyễn năng Đức; *Binh-định*: Nguyễn Liên; *Sơn-Đạc*: Lê văn Giang; *Phú-Mỹ*: Nguyễn Tấn; *Bồng-sơn*: Nam Thanh; *Tam-quan*: Huỳnh vịn Trần Liên Thăng; *Sơn-Phú*: Nguyễn Thế; *Tra-Cau*: Nguyễn Truyền; *Mo-Đức*: Nguyễn Trữ; *Song-Ve*: Đồng An; *Tân-Xã*: Tuyền Hiệp; *Cho-Mới*: Mỹ Lợi; *Ba-gia*: Tín Hưng; *Dong-Ke*: Chế ngọc Liên; *Tra-Bong*: Hồ Anh; *Chánh-Đ*: Truyền Phát, Nguyễn Hiền; *Tri-Binh*: Châu Minh Bá, Trần bá Thành; *Dinh-Phú*: Trần cửu Châu; *Tam-kỳ*: Nguyễn Thế đức Lâm; *Cho-Dinh*: Nguyễn thanh Tích; *Ha-Nha*: Cần Sinh; *Việt-An*: Chấn Tường; *Tra-Kieu*: Thân đức Biên; *Kỳ-Lam*: Nghĩa Hiệp; *Fetfoo*: Sinh huy Bường; *Tourane*: Phan ngọc Long, Trần ngọc Thanh; *Cần-Hai*: Võ hữu Sung; *Huế (An-Cựu)*: Đặng nhân Thụy; *Mỹ Xuyên*: Nguyễn Sinh Thăng; *Mỹ-Chánh*: Hàng đức Quang; *Quảng-trị*: Thông-Hoà; *Đông-hới*: Nguyễn huy Khuận; *Thanh-hóa*: Gi-Long; *Kho-Sanh*: Nam Thao; *Mường-Phong*: Nguyễn văn Nguyên; *Sayanakhek*: Nguyễn văn Cân; *Strung-trung*: Lư văn Tân; *Thakhek*: Đào Tiến; *Vientiane*: Đào Trí, Phan thị Lộc.

Cáo bạch

Các nhà buôn nên biết...

Mỗi nhà chỉ mất có năm (5) xu tem gởi thơ về lấy mẫu và giá hàng ngay thời sẽ được giá hạ, kéo ít ngày nữa thời giá lại cao hơn.

Nhân tiện xin giới thiệu với các ngài nhà AN-THÀNH mới nhận thêm được máy làm áo chemisette ở Tây gởi về, nên lại mới chế ra các kiểu áo chemisette Croisée lối mới rất đẹp, phần nhiều các bạn trẻ về phái đều mới rất ưa kiểu Croisé AN-THÀNH.

AN-THÀNH có bán các thứ tinh tụ Nội-hóa, các thứ áo chemisettes, Croisées, Pullovers, Chandails, quần tắm bằng coton và laine, các thứ tất Sport và tất kaki nhà Bình hiện nay đang dùng nhiều, còn nhiều thứ hàng khác.

Bạn buôn giá đặc biệt.

AN-THÀNH

N° 41, Rue de la Soie, 41 — HANOI

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc này thời trời đang nóng nực, nên con người mà nhất là trẻ nhỏ thường hay sinh ra bao cua, bao trùng, bao đỏ, bao đái, trái trời, trái ngứa, trái giống, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng lưỡi khô khan khát nước, nhức đầu, tứ chi rã liệt, nếu không sớm trị để lâu nhiễm vào Tâm, Can, Tỳ, Phế làm cho nóng mê man, sốt, mê sảng, bất tức nguy hiểm cho tính mạng vô chừng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Thiệt như vậy. Mỗi gói: 0$15.

Người kén xỏ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xỏ hiệu ÔNG TIÊN chẳng đắng vì không đắng không hôi, không phạt tỉ, không đau bụng, khỏi cần kiêng cữ, lâu dùng cũng việc ăn uống như thường, nó xỏ vô sẽ tiêu đánh phần đo cả sên lãi. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho cảng, ho cảm, ho hen, ho có đàm hoặc không đàm cùng đàn bà có thai mà ho, ho sản hậu, dùng ít thuốc này, quí Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và tại chi cuộc Saigon, 225 rue d'Espagne, Dakao, 186, Boulevard Albert 1er, bán chạy nhất.

CÓ MỘT, KHÔNG HAI

100 người có tới 92 người bị bịnh PHONG-TÍCH lâm bài bị bịnh mà không hiểu bịnh gì, đọc kỹ dưới này sẽ rõ!

Cơm no, rượu say, nội hàn tính dục hoặc đi xe đi ngồi hay đi lâm nắng nên thọ bịnh, gọi là bịnh PHONG-TÍCH không phải đau dạ dày, không phải đau bụng bình-thường.

Khi thọ bịnh: Thấy: đầy hơi, tức ngực, chán cơm, không biết đói, ăn chậm tiêu, bụng cổ bình bịch, khi ăn uống mong rồi thì hay ợ ra hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng khi đau lưng, đau ran trên vai, người thường sợ ngán buồn bã chân tay, bị lên nắm sắc mặt vàng, đa bụng đầy. Chỉ một cái Dầu:

PHÒNG-TÍCH THẦN-DƯỢC « CON CHIM »

thấy đã chịu hoặc khỏi ngay, không kể công phạt tỉ gì, đàn bà có thai cũng uống được.

Mỗi tiền một bịnh uống giá: 0p.30
Mỗi tiền hai bịnh uống giá: 0p.40

VÕ-ĐÌNH-TÂN

An-tử Kim-tiền 1936

178 bis Lachtray - HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Vĩnh-Thường, 46, phố Gia-Long;
TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh và Quảng-Ký;
NHATRANG: Kim-Anh, Librairie;
PHANTHIẾT: Lê Nam Hưng, Commerçant;
QUINHON: Đồng-Lợi, Avenue Khải-Định;
QUANGNGAI: Chế-Hoàng & Tăng-Vị;
SOCTRANG: Mạ-văn-Mạnh, Maire à Cantho;
VINH: Hà-thị-Lan Maison Sinh-Hưng;
VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tafforin
THAKHEK: Đào-Tiến Maison Nhật-Nhật-Tân;
LUANGPRABANG: Trần-văn-Chế, Entrepreneur.

Các tỉnh khắp Trung-Nam Bắc có đại-lý.

TA NÊN ĐỂ Ý

Ta nên biết rằng, Bịnh đau mắt là một bịnh rất nguy hiểm cho ta, và ta cũng nên lấy hai con mắt của ta là vô trọng, hễ ta thấy mắt đỏ sáng có nhớt, đau mắt giá, vân vân, thì dùng ngay thuốc đau mắt số 8 giá 0$15 1 lọ, mà đau mắt có Màng đỏ Mộng, (đốt mắt, đau mắt hột (Trachome) thì dùng thuốc đau mắt số 9 giá 0$20 1 lọ, các bịnh đau mắt này dù nặng thế nào cứ tin dùng thuốc của HOÀNG-VĂN-ÁP 47 Ninh-Xá Bắc-Ninh (Tonkin) thế nào cũng mau khỏi, khi mua phải nhận kỹ lọ nào không có tên HOÀNG-VĂN-ÁP là không chính hiệu. THUỐC GIA MÀU [illegible] bán sẵn thuốc phiện mà được mau chóng, người lại không quen nhọc, khi bỏ được rồi lại không sinh bịnh, thì chỉ cố gắng ngày thuốc của nhà hiệu là bỏ ngay được. Thuốc này khi đã bỏ được rồi, hễ trông hay hít mộ liền vào là khi chay nôn mửa, giá 1$00 1 lọ, nhẹ chỉ 5 lọ, mà nặng thì 10 lọ là chẳng, xin cho ngài đọc bài này làm ơn giới thiệu giúp hộ vì các thứ thuốc có ích cho đồng-bào, các thuốc này đã có tiếng xưa nay, thực thế đó. Khi mua gởi tính hộ giao ngân, có bán ở Lê-Nam-Hưng Phan-thiết, Quảng-lợi chợ Gồm Phú-mỹ, Mai-Linh 60 Avenue Paul-Doumer Haiphong, Cần đại-lý Hoà Saigon vân vân.

KANH-KI-NA "BYRRH"

là thứ KANH-KI-NA bổ hơn hết, uống vào thì:

1°) Người già cả, mới ốm khỏi, được mạnh mẽ, chóng lại sức.

2°) Đàn bà mới sinh, chóng bù máu.

3°) Nhà thể thao thêm sức.

Bán tại hàng

POINSARD & VEYRET

HANOI - HAIPHONG

VÀ

các cửa hàng có bán các thứ rượu tốt.

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ HUYẾT-SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thân-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khỏi-huyết sung túc — Công-dụng đặc biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sẩi, lở, ghẻ — Giúp sức yếu, trẻ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang dùng an thai — Ở cử dùng chóng đỡ đa, man trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nếu lấy 7$00

CHO

CỔ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi ư phát: đau lưng, mỏi gối, mất hoa, tai ù, đầu váng, cổ họng ráo, môi khô — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm bao mộng-mị vân vân.... Dù nặng nhẹ, đều dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nếu lấy 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bức thư minh-tạ đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

« ... Thuốc này lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây qui, « trong độ có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức « khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouge du sang) tươi tốt « trong sạch và sát trừ được vi-trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỔ-TINH BỔ-THẬN: « ... Thuốc này không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu « rất qui như SÂM mật ong v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XĂNG (ESSENCE)

2) DẦU NHỚT (HUILE)

3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

S H E L L

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

Biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

SỐT RÉT LÂU NGÀY RẤT CÓ HẠI ĐẾN THÂN THỂ

PHÁT - LÃNH - HOÀN ĐẠI - QUANG

Trừ khỏi bệnh sốt rét rất hay,— Phàm những chứng sốt rét cơn, sốt rét lâu ngày, sốt rét liên miên, sốt rét ngã nước, (rét rừng) rét nhiều nóng ít, hay là rét ít nóng nhiều, hết thảy các chứng thuộc về ngược tật, hễ uống thuốc Phát-Lãnh-Hoàn Đại-Quang đều khỏi hẳn, trừ tuyệt nọc rét, không khi nào phát lại. Nhất là ở những mạn ngược, sơn lam chướng khí rất nặng, nên hay sinh ra chứng rét rừng, nếu trữ sẵn thuốc này mà phòng thân thì chẳng lo chi hết.

Mỗi lọ giá. . . . . 0$10 = 12 lọ giá. . . . . 1$00

KHẮP CÁC NƠI TRONG CÕI ĐÔNG-PHÁP ĐỀU CÓ ĐẠI-LÝ

ĐẠI - QUANG DƯỢC - PHÒNG

29 — PHỐ HÀNG NGANG — HANOI — GIAY NO SỐ: 805

Tiểu-thuyết « Sư Đầu Quái Hiệp » đã ra số 7 đã biếu không. Xin nhớ đón xem.

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Le Gérant HUYNH-THÚC-KHÁNG